

MINISTERI DE TREBALL I AFERS SOCIALS

13170 REIAL DECRET 781/2001, de 6 de juliol, pel qual es regula un programa per a l'any 2001 de renda activa d'inserció per a treballadors aturats de llarga durada majors de quaranta-cinc anys. («BOE» 162, de 7-7-2001.)

Les directrius sobre l'ocupació de la Unió Europea que recullen els plans d'acció per a l'ocupació del Regne d'Espanya destaquen la idea que una política eficaç davant la desocupació no s'ha de basar exclusivament en la garantia d'ingressos, sinó en la combinació d'aquesta garantia amb mesures d'inserció laboral adequades i, per això, proposen que els sistemes de prestacions socials fomentin activament la capacitat d'inserció dels aturats, particularment dels que tenen més dificultats.

Per donar resposta a les directrius esmentades, per mitjà del Reial decret 236/2000, de 18 de febrer, es va regular per a l'any 2000 un programa d'inserció laboral per a treballadors aturats de llarga durada en situació de necessitat, majors de quaranta-cinc anys, que combinava mesures d'ocupació actives amb passives. Els resultats han posat de manifest que, si bé s'ha de mantenir el doble objectiu de la reinserció laboral i de la protecció davant la desocupació de la manera dissenyada al programa esmentat, també se n'han de reordenar diferents aspectes del contingut per facilitar que s'hi incorporin els treballadors aturats i fer-ne més eficaç la gestió.

Per això, l'article 26 de la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, ha habilitat el Govern: «per regular per a l'any 2001, dins de l'acció protectora per desocupació i amb el règim financer i de gestió que estableix el capítol V del títol III del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovada pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, l'establiment d'una ajuda específica, denominada renda activa d'inserció, dirigida als aturats amb necessitats econòmiques i dificultats especials per trobar feina, que adquireixin el compromís de realitzar actuacions afavoridores de la seva inserció laboral».

En compliment d'aquest mandat normatiu, aquest Reial decret estableix un programa pel qual es concedeix una renda com a contraprestació al compromís subscrit pels aturats en virtut del qual manifesten la disponibilitat plena per treballar i per participar en les accions que ofereixin els serveis públics d'ocupació i dirigides a afavorir la inserció laboral. A partir d'aquest compromís s'apliquen diferents polítiques d'ocupació actives i passives al col·lectiu al qual es dirigeix el programa, d'aturats de llarga durada en situació de necessitat les possibilitats d'ocupació dels quals són menors per l'edat, mantenint els objectius d'incrementar les oportunitats de retorn al mercat de treball, i es concedeix un ajut econòmic per afrontar la desocupació.

La renda activa d'inserció forma part així de l'acció protectora per desocupació del règim públic de Seguretat Social, en desplegament del que preveu l'article 26 de la Llei 14/2000, si bé amb caràcter específic i diferenciat del nivell contributiu i assistencial a què es refereix l'apartat 1 de l'article 206 de la Llei general de la Seguretat Social, però s'ha d'aplicar l'apartat 2 de l'article 206 esmentat quan estableix que aquella acció protectora ha de comprendre accions específiques de formació, perfeccionament, orientació, reconversió i inserció professional en favor dels treballadors aturats, i es dirigeix als aturats que compleixin els requisits exigits per obtenir-la durant la vigència del programa.

Aquest programa té una vigència limitada a l'any 2001 i vinculada al pressupost per a l'any esmentat, ja que atès el caràcter de novetat se n'ha d'avaluar l'eficàcia en el compliment dels objectius en un període de temps limitat.

En virtut d'això, a proposta del ministre de Treball i Afers Socials, amb la consulta prèvia a les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 6 de juliol de 2001,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte i competència.*

1. Aquest Reial decret té per objecte regular un programa per a l'any 2001, en els termes que especifica l'article 26 de la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, que estableix dins de l'acció protectora per desocupació una ajuda específica denominada renda activa d'inserció, dirigida als aturats amb necessitats econòmiques especials i dificultats per trobar feina, als quals es refereix l'article 2, que adquireixin el compromís de portar a terme actuacions afavoridores de la inserció laboral a què es refereix l'article 3 d'aquest Reial decret.

2. Correspon a l'Institut Nacional d'Ocupació la gestió del programa de renda activa d'inserció, sens perjudici de les competències de gestió de les polítiques actives d'ocupació que portin a terme l'Institut esmentat o l'Administració autonòmica corresponent, d'acord amb la normativa d'aplicació i amb el que preveu la disposició addicional primera d'aquest Reial decret.

3. L'Institut Nacional d'Ocupació o els serveis públics d'ocupació de les comunitats autònomes poden concertar convenis de col·laboració amb entitats col·laboradores, d'acord amb el que preveu la disposició addicional cinquena d'aquest Reial decret, a fi de maximitzar la requalificació i la recerca d'ocupació dels beneficiaris del programa i aconseguir la inserció laboral.

Article 2. *Requisits.*

1. Poden ser beneficiaris d'aquest programa els treballadors aturats que compleixin els requisits següents en la data de sol·licitud d'incorporació al programa:

a) Haver complert l'edat de quaranta-cinc anys.

b) Ser aturats inscrits ininterromputament a l'oficina d'ocupació durant dotze mesos o més. A aquests efectes, es considera interrompuda la demanda d'ocupació per haver treballat durant els tres-cents seixanta-cinc dies anteriors a la data de sol·licitud d'incorporació al programa un període acumulat de noranta dies o més.

c) Haver extingit la prestació per desocupació de nivell contributiu i/o el subsidi per desocupació de nivell assistencial que estableix el títol III del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, llevat quan l'extinció s'hagi produït per imposició d'una sanció, i no tenir dret a la protecció per la contingència esmentada.

d) No tenir rendes, de qualsevol naturalesa, superiors al 75 per 100 del salari mínim interprofessional en còmput mensual, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.

Es computa com a renda l'import dels salaris socials, les rendes mínimes d'inserció o els ajuts anàlegs d'assistència social que concedeixen les comunitats autònomes.

No es computa com a renda l'import de la renda activa d'inserció.

e) No haver complert l'edat ordinària que s'exigeixi en cada cas per causar dret a la pensió contributiva de jubilació, llevat que el treballador no tingui acreditat el període de cotització requerit per a això.

2. També poden ser beneficiaris d'aquest programa els treballadors aturats que en la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret i en el moment de la sol·licitud de la renda compleixin els requisits que estableixen els paràgrafs a), d) i e) de l'apartat anterior, i, a més, siguin aturats inscrits ininterrompudament a l'oficina d'ocupació durant vint-i-quatre mesos o més sense dret a protecció per desocupació. A aquests efectes, es considera interrompuda la demanda d'ocupació per haver treballat durant els set-cents trenta dies anteriors a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret i a la de sol·licitud d'incorporació al programa en un període acumulat de noranta dies en cada any o més.

Article 3. *El compromís d'activitat.*

1. A més de complir els requisits que estableix l'article 2 d'aquest Reial decret, cal que els treballadors, per ser beneficiaris del programa, subscriuguin un compromís d'activitat en virtut del qual han de realitzar les diferents actuacions afavoridores de la inserció laboral que s'acordin amb els serveis públics d'ocupació o, si s'escau, entitats col·laboradors, i que es s'han de portar a terme mentre el treballador es mantingui incorporat al programa en els termes que preveu aquest Reial decret.

2. Els serveis públics d'ocupació o, si s'escau, les entitats col·laboradores, han d'aplicar als treballadors que hagin subscrit el compromís d'activitat les accions d'inserció laboral, de conformitat amb el que preveu l'article 7 d'aquest Reial decret.

3. Per incorporar-se i/o mantenir-se en el programa, els treballadors han de complir les obligacions que impliqui el compromís d'activitat i les que es concreten en el pla personal d'inserció laboral, així com les següents:

a) Proporcionar la documentació i la informació necessàries amb la finalitat d'acreditar els requisits existents per incorporar-se i mantenir-se en el programa.

b) Participar en els programes d'ocupació o en les accions d'inserció, promoció, formació o reconversió professionals.

c) Acceptar la col·locació adequada que se'ls ofereixi; es considera adequada la que es correspongui amb la professió habitual del treballador o qualsevol altra que, ajustant-se a les aptituds físiques i formatives, impliqui un salari equivalent a l'establert en el sector en el qual s'ofereixi el lloc de treball i no suposi un canvi de la residència habitual, llevat que tingui possibilitat d'allotjament apropiat en el lloc de la nova ocupació.

En tot cas, es considera una col·locació adequada la coincident amb l'última activitat laboral exercida.

d) Renovar la demanda d'ocupació de la manera i en la data que es determinin en el document de renovació de la demanda, i comparèixer quan sigui requerit prèviament davant de l'Institut Nacional d'Ocupació o davant dels serveis públics d'ocupació.

e) Comunicar les causes de baixa, la pèrdua de requisits o les incompatibilitats en el moment en què es produeixin aquestes situacions.

f) Retornar als serveis públics d'ocupació, en el termini de cinc dies, el justificant corresponent d'haver comparegut en el lloc i en la data indicats per cobrir les ofertes d'ocupació facilitades per aquells.

g) Reintegrar les quantitats de la renda activa d'inserció percebudes indegudament.

Article 4. *Incorporació al programa.*

1. Per incorporar-se al programa, els treballadors han d'estar a l'atur i haver demanat feina, sol·licitar la renda activa d'inserció, complir i acreditar els requisits existents, i subscriure el compromís d'activitat en la data de la sol·licitud.

2. L'Institut Nacional d'Ocupació ha de verificar el compliment dels requisits que exigeix l'article 2 i la subscripció del compromís d'activitat al qual es refereix l'article 3 d'aquest Reial decret, i sol·licitar, si s'escau, l'informe dels serveis públics d'ocupació respecte al d'inscripció com a demandant d'ocupació.

L'Institut Nacional d'Ocupació ha de dictar una resolució motivada en què reconegui o denegui el dret a l'admissió al programa, en el termini dels quinze dies següents a la data en què s'hagi formulat la sol·licitud.

Així mateix, l'Institut Nacional d'Ocupació ha de comunicar la subscripció del compromís d'activitat i l'admissió al programa als serveis públics d'ocupació competents perquè portin a terme les diferents accions d'inserció laboral que preveu l'article 7 d'aquest Reial decret.

Article 5. *Baixa i reincorporació al programa.*

1. Són baixa definitiva al programa i, si s'escau, en la renda activa d'inserció, els treballadors incorporats a aquest en els quals concorri algun dels fets següents:

a) Incomplir les obligacions que impliqui el compromís d'activitat i que es concreten en el pla personal d'inserció laboral, llevat que hi hagi una causa justificada.

b) No comparèixer, amb el requeriment previ, davant de l'Institut Nacional d'Ocupació o davant dels serveis públics d'ocupació, pel fet de no renovar la demanda d'ocupació de la manera i en les dates que determini el document de renovació de la demanda, o pel fet de no tornar dins del termini als serveis públics d'ocupació el justificant corresponent d'haver comparegut en el lloc i la data indicats per cobrir les ofertes d'ocupació facilitades pels serveis esmentats, llevat que hi hagi una causa justificada.

c) Rebutjar una oferta d'ocupació adequada o negativa per participar en programes d'ocupació o en accions d'inserció, promoció, formació o reconversió professionals, llevat que hi hagi una causa justificada.

d) Portar a terme una feina d'una durada igual a sis mesos o superior.

e) Complir l'edat ordinària que s'exigeixi per causar dret a la pensió contributiva de jubilació, llevat que no es tingui acreditat el període de cotització requerit per a això, o per passar a ser pensionista de jubilació o d'incapacitat permanent en les modalitats contributiva i no contributiva.

f) Deixar de complir el requisit de manca de rendes.

g) Accedir a una prestació per desocupació o a un subsidi per desocupació.

h) Traslladar-se a l'estranger, llevat del que preveuen l'apartat 3 d'aquest article i el paràgraf e) de l'apartat 4 de l'article 8 d'aquest Reial decret.

i) Renunciar voluntàriament a la renda activa d'inserció.

j) Obtenir o mantenir indegudament la percepció de la renda activa d'inserció.

2. La realització de treballs per compte d'altri d'una durada inferior a sis mesos durant el desenvolupament del programa en produeix la baixa temporal, i és possible reincorporar-se al programa si la cessació a la feina és involuntària, se sol·licita la reincorporació i es reactiva el compromís d'activitat.

3. El trasllat a l'estranger durant el desenvolupament del programa per un període inferior a sis mesos

per a la realització d'una feina o per al perfeccionament professional produeix la baixa temporal, i és possible reincorporar-se al programa si es produeix el retorn, se sol·licita la reincorporació i es reactiva el compromís d'activitat.

4. La realització dels treballs per compte d'altri o propi que preveuen els paràgrafs b), c) i d) de l'apartat 4 de l'article 8 d'aquest Reial decret, durant el desenvolupament del programa, no suposa la baixa durant el temps en què la feina pot ser compatible amb la percepció de la renda activa d'inserció; no obstant això, durant aquest període no s'exigeix el compliment de les obligacions com a demanant d'ocupació ni la participació en accions d'inserció laboral.

5. Les baixes i les reincorporacions al programa les decideix l'Institut Nacional d'Ocupació i es comuniquen als serveis públics d'ocupació competents i aquests, si s'escau, a les entitats col·laboradores, als efectes que corresponguin en cada cas en relació amb la continuïtat, o no continuïtat de les diferents accions d'inserció laboral que preveu l'article 7 d'aquest Reial decret.

6. Els treballadors que siguin baixa definitiva al programa no hi poden tornar a ser admesos.

Article 6. *Tramitació del programa.*

1. La sol·licitud d'incorporació al programa s'ha de presentar a l'oficina d'ocupació que correspongui al treballador i cal adjuntar-hi:

a) El compromís d'activitat subscrit en la data de sol·licitud, així com la sol·licitud de la renda activa d'inserció en el model que determini l'Institut Nacional d'Ocupació.

b) La documentació acreditativa de no tenir rendes, en els termes del paràgraf d) de l'apartat 1 de l'article 2 d'aquest Reial decret, a l'efecte del qual el sol·licitant ha de presentar una declaració de les rendes, i l'Institut Nacional d'Ocupació ha d'exigir, si s'escau, una còpia de la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques, així com altres declaracions tributàries, una còpia de rebuts de salaris i una còpia de rebuts de cobrament de pensions o de qualsevol altre document acreditatiu de les rendes percebudes en els termes que estableix la disposició addicional cinquena d'aquest Reial decret.

2. La tramitació de les baixes al programa en els casos que preveuen els paràgrafs a), b), c) i j) de l'apartat 1 de l'article 5 d'aquest Reial decret s'inicia amb la informació sobre els incompliments de les obligacions o de les irregularitats que s'hagin detectat. Com a conseqüència d'això, es cursa una baixa cautelar en el programa i es dóna audiència a l'interessat perquè, en el termini de quinze dies, formuli per escrit les alegacions que consideri oportú i, transcorregut aquest termini, s'adopta la resolució que correspongui, en els quinze dies següents.

3. Una vegada produïda la baixa en el programa per les causes que preveuen els apartats 2 i 3 de l'article 5 d'aquest Reial decret, només es possible reincorporar-s'hi per mitjà d'una sol·licitud de l'interessat en els quinze dies següents al cessament involuntari a la feina o en retornar a Espanya, amb la reactivació prèvia del compromís d'activitat en la data de la sol·licitud i en la forma que estableix el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 4 d'aquest Reial decret. La sol·licitud fora del termini assenyalat suposa la inadmissió del treballador al programa, que té els efectes de baixa definitiva en aquest.

4. Als efectes de mantenir la continuïtat en la percepció de la renda activa d'inserció que preveu el paràgraf d) de l'apartat 4 de l'article 8 d'aquest Reial decret,

el treballador ha de presentar a l'oficina d'ocupació una comunicació on consti la certificació de l'empresari, en el model que determini l'Institut Nacional d'Ocupació, sobre la formalització del contracte per temps indefinit i a temps complet i, així mateix, si es produeix la cessació en la feina ho ha de comunicar a l'oficina d'ocupació en els quinze dies següents a la cessació, acreditar-ne la involuntarietat i reactivar el compromís d'activitat.

5. Les admissions, les baixes i les reincorporacions al programa les resol el director provincial de l'Institut Nacional d'Ocupació i s'hi pot presentar un recurs davant dels òrgans judicials de l'ordre social, amb la reclamació prèvia davant l'Institut esmentat, en la forma que preveu l'article 71 del text refós de la Llei de procediment laboral, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril.

Article 7. *Desenvolupament de les accions d'inserció laboral.*

El programa comprèn les accions d'inserció laboral següents, que es mantenen i es complementen entre si, mentre el treballador hi romangui:

1. Tutoria individualitzada: l'admissió al programa suposa l'assignació al demanant d'ocupació d'un tutor de feina que, durant tot el desenvolupament del programa, li presta una atenció individualitzada i l'assessora, i acorda i porta a terme el seguiment i/o l'actualització de l'itinerari d'inserció laboral amb caràcter mensual, com a mínim, i que proposa i avalua les accions de millora de l'empleabilitat i informa, si s'escau, dels incompliments de les obligacions que estableix l'apartat 3 de l'article 3 d'aquest Reial decret, en el moment en el qual es produeixin, als efectes que preveuen l'apartat 1 de l'article 5 i l'apartat 2 de l'article 6 d'aquest Reial decret.

2. Itinerari d'inserció laboral: a partir de l'admissió al programa i en el termini màxim de quinze dies s'estableix el desenvolupament de l'itinerari d'inserció laboral del demanant d'ocupació a través de:

a) L'entrevista professional. Mitjançant l'entrevista, el tutor d'ocupació ha de completar i actualitzar la informació professional sobre el demanant d'ocupació que ja figura als serveis públics d'ocupació i que resulti necessària per definir-ne el perfil professional amb exactitud.

b) L'elaboració d'un pla personal d'inserció laboral. En funció de les característiques personals, professionals i formatives detectades en l'entrevista, el tutor d'ocupació i el demanant d'ocupació han d'establir un diagnòstic de la situació del demanant i, si s'escau, l'itinerari personal d'inserció laboral més apropiat amb el calendari i les activitats per portar a terme.

3. Gestió d'ofertes de col·locació: el tutor d'ocupació ha de promoure la participació del demanant d'ocupació en els processos de selecció per cobrir ofertes de col·locació que gestionen els serveis públics d'ocupació o les entitats col·laboradores quan el perfil professional compleixi els requisits que planteja l'ofertant.

4. Incorporació a plans d'ocupació i/o formació: si en el termini dels quaranta-cinc dies següents a l'admissió al programa el treballador no s'ha reincorporat a una feina, els serveis públics d'ocupació o les entitats col·laboradores, en funció de les disponibilitats i atenent l'itinerari que s'hagi determinat com a més adequat per a la inserció laboral, han de gestionar, amb caràcter prioritari sobre altres col·lectius, la incorporació del demanant en algun dels plans o programes següents:

a) Pla nacional de formació i inserció professional, per proporcionar al treballador les qualificacions que requereix el sistema productiu i aconseguir-ne la inserció laboral, quan no tingui una formació professional específica o la qualificació resulti insuficient o inadequada.

La participació del demandant en aquest programa es regula pel que preveu el Pla nacional de formació i inserció professional.

b) Programa de tallers d'ocupació, per a l'adquisició de la formació professional i la pràctica laboral necessària que faciliti la reincorporació al mercat de treball. La participació del demandant en un taller d'ocupació es regeix per la seva normativa específica.

c) Plans d'ocupació per a la contractació d'aturats en la realització d'obres i serveis d'interès general i social, per proporcionar a l'aturat l'adquisició d'una pràctica professional adequada. La participació dels treballadors en els plans d'ocupació es regeix per la normativa que regula la concessió de subvencions de l'Institut Nacional d'Ocupació, en l'àmbit de la col·laboració amb les corporacions locals, i per la normativa que regula la concessió de subvencions de l'Institut Nacional d'Ocupació, en l'àmbit de la col·laboració amb els òrgans de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes autònoms, les comunitats autònomes, les universitats i les institucions sense ànim de lucre.

d) Altres actuacions que incrementin les possibilitats d'inserció laboral, com ara les accions de suport a la recerca d'ocupació i les d'informació i assessorament per a l'autoocupació.

5. Incorporació a accions de voluntariat: els treballadors admesos al programa es poden incorporar, voluntàriament, a les accions de voluntariat que regulen la Llei 6/1996, de 15 de gener, o les normes corresponents que dictin les comunitats autònomes.

La incorporació a les accions esmentades s'ha de portar a terme sens perjudici del desenvolupament de les accions d'inserció laboral adequades.

Article 8. *La renda activa d'inserció.*

Els treballadors, com a conseqüència de l'admissió i el manteniment al programa, d'acord amb el que preveu aquest Reial decret, tenen reconeguda i poden percebre la renda activa d'inserció, d'acord amb el que estableixen els apartats següents.

1. Percepció de la renda:

a) La renda activa d'inserció es percep una vegada transcorregut un període de tres mesos, destinat a iniciar l'aplicació de les polítiques actives d'ocupació que preveu l'article 7 anterior, comptat des de la data de sol·licitud d'incorporació al programa amb subscripció del compromís d'activitat, i es manté fins a exhaurir-ne la durada mentre el treballador continuï en el programa.

b) El naixement i el manteniment de la percepció de la renda activa d'inserció comporta la participació obligada de l'aturat en alguna de les accions que li ofereixin d'acord amb el que preveu l'article 7 anterior, i la percepció esmentada es manté durant el desenvolupament de les accions esmentades, llevat quan impliquin retribucions salarials, amb les excepcions que recull l'apartat 4 d'aquest article.

2. Quantia i durada de la renda:

a) La quantia de la renda és igual al 75 per 100 del salari mínim interprofessional vigent en cada moment, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries. Durant la percepció de la renda activa d'inserció no hi ha obligació que l'Institut Nacional d'Ocupació cotitzi a la Seguretat Social per cap contingència.

b) La durada màxima de la percepció de la renda és de deu mesos.

3. La renda activa d'inserció és incompatible:

a) Amb l'obtenció de rendes de qualsevol naturalesa que facin superar els límits establerts. A aquests efectes

no és computen les rendes que provinguin dels treballs o les accions que porti a terme el beneficiari i estiguin recollits a l'apartat 4 d'aquest article, excepte les del paràgraf b).

b) Amb la percepció de les prestacions o dels subsidis per desocupació.

c) Amb el treball per compte d'altri, llevat quan sigui compatible d'acord amb el que estableix l'apartat 4 següent, i amb les pensions o les prestacions de caràcter econòmic de la Seguretat Social que siguin incompatibles amb la feina.

4. La renda activa d'inserció és compatible:

a) Amb les beques i els ajuts, tinguin la naturalesa que tinguin, que es puguin obtenir per l'assistència a accions de formació professional vinculades al Pla nacional de formació i inserció professional.

b) Amb el treball a temps parcial, cas en què s'ha de deduir de l'import de la renda la part proporcional al temps treballat.

c) Amb el treball autònom o per compte propi.

d) Amb el treball per compte d'altri de caràcter indefinit a temps complet, cas en què l'empresari, durant el temps que resti per percebre la renda, ha d'haver complert l'obligació del pagament del salari que correspongui al treballador i completar la quantia de la renda fins a l'import del salari esmentat, i així mateix és responsable de la cotització a la Seguretat Social que es fa pel salari indicat, inclòs l'import de la renda activa d'inserció.

e) Amb les accions de voluntariat que recull l'apartat 5 de l'article 7 d'aquest Reial decret.

La percepció de la renda activa d'inserció es manté encara que les accions de voluntariat es facin a l'estranger.

5. Pagament i control de la renda:

a) L'Institut Nacional d'Ocupació efectua el pagament de la renda, que es fa per mensualitats de trenta dies dins del mes immediatament següent a aquell en què correspon la meritació. En el primer pagament es descompta l'import dels deu primers dies, que s'ha de regularitzar quan se sigui baixa al programa o quan s'esgoti la durada de la renda.

b) També correspon a l'Institut Nacional d'Ocupació el control dels requisits i les incompatibilitats, la revisió d'ofici de les resolucions administratives errònies, l'exigència de la devolució de les quantitats percebudes indegudament, així com portar a terme les compensacions o els descomptes en les prestacions per desocupació o en la renda activa d'inserció de les quantitats percebudes indegudament per qualsevol de les percepcions esmentades, tot això en els mateixos termes fixats per a les prestacions per desocupació.

Disposició addicional primera. *Competències.*

1. Les comunitats autònomes que hagin assumit el traspàs de la gestió que fa l'Institut Nacional d'Ocupació o, si s'escau, l'Institut Social de la Marina, en l'àmbit del treball, l'ocupació i la formació, han de desplegar les polítiques actives d'ocupació per al compliment d'aquest Reial decret, de conformitat amb el que preveuen els reials decrets de traspàs.

2. L'Institut Social de la Marina exerceix les competències atribuïdes a l'Institut Nacional d'Ocupació relatives a la gestió del programa de renda activa d'inserció quan s'apliqui als aturats procedents del Règim especial de la Seguretat Social dels treballadors del mar.

Disposició addicional segona. *Col·laboració i coordinació entre les administracions.*

1. Les comunitats autònomes a què es refereix la disposició addicional primera i l'Institut Nacional d'Ocupació o, si s'escau, l'Institut Social de la Marina, poden establir convenis de col·laboració per desplegar les actuacions necessàries per al compliment del que preveu aquest Reial decret.

2. Les comunitats autònomes esmentades proporcionen informació a l'Institut Nacional d'Ocupació o, si s'escau, a l'Institut Social de la Marina sobre els demandants d'ocupació atesos a les diferents accions del programa i sobre les reincorporacions al treball, o a plans d'ocupació i formació, així com sobre els incompliments de les obligacions que s'hagin detectat, i informen sobre els incompliments en el moment en el qual es produeixin.

3. L'Institut Nacional d'Ocupació o, si s'escau, l'Institut Social de la Marina proporcionen a les comunitats autònomes esmentades informació sobre les admissions, les baixes i les reincorporacions dels treballadors al programa en el moment en què es produeixin.

4. Dins dels plans d'acció per a l'ocupació del Regne d'Espanya s'han de concretar les actuacions d'inserció que preveu aquest Reial decret que s'han d'executar en el marc dels plans esmentats.

5. El seguiment i l'avaluació del programa en l'àmbit nacional correspon a l'Institut Nacional d'Ocupació.

Disposició addicional tercera. *Finançament.*

1. El finançament de les accions en matèria de polítiques actives d'ocupació es fa a través de les subvencions que preveuen els diferents programes d'ocupació i/o formació. Les comunitats autònomes amb competències assumides en polítiques actives d'ocupació han de portar a terme la reserva i l'afectació que correspongui de les subvencions que gestionin per a l'execució del programa.

2. El finançament de la renda activa d'inserció és el que correspongui a l'acció protectora per desocupació amb càrrec a l'aplicació pressupostària 19.101.312-A.488.

Disposició addicional quarta. *Serveis públics d'ocupació.*

1. Les referències efectuades en aquesta norma als serveis públics d'ocupació s'entenen fetes a l'Institut Nacional d'Ocupació i als serveis públics d'ocupació corresponents de les comunitats autònomes que hagin assumit el traspàs de funcions i serveis en matèria de gestió del treball, l'ocupació i la formació.

2. Així mateix, les referències efectuades en aquest Reial decret a les oficines d'ocupació s'entenen fetes a les oficines de l'Institut Nacional d'Ocupació i a les oficines dels serveis públics d'ocupació corresponents de les comunitats autònomes esmentades.

Disposició addicional cinquena. *Entitats col·laboradores.*

1. Els serveis públics d'ocupació, amb la subscripció prèvia del conveni oportú, poden obtenir la col·laboració d'entitats que no tinguin ànim de lucre per portar a terme les accions que preveu l'article 7 d'aquest Reial decret i que són objecte del compromís d'activitat subscrit amb el demandant admes al programa.

Als efectes assenyalats, tenen la consideració d'entitat col·laboradora les agències de col·locació, les entitats associades dels serveis integrats per a l'ocupació, així com qualsevol altra entitat sense ànim de lucre amb

la qual el servei d'ocupació públic competent acordi realitzar el conveni esmentat.

La subscripció del conveni habilita perquè les agències de col·locació, a més d'exercir les actuacions d'intermediació que els són pròpies, puguin ser beneficiàries de les subvencions per realitzar les accions de millora de l'ocupabilitat que constitueixen l'objecte dels convenis amb les entitats associades dels serveis integrats per a l'ocupació descrites en l'article 20 del Reial decret 735/1995, de 5 de maig, i perquè aquestes entitats, al seu torn, puguin dur a terme, a més de les accions esmentades, les tasques d'intermediació pròpies de les agències de col·locació, tal com assenyalen els articles 1 i 2 del Reial decret esmentat. La resta d'entitats col·laboradores sense ànim de lucre amb les quals se subscriu el conveni oportú queden habilitades per al desplegament tant de les accions de millora de l'ocupabilitat com de la intermediació.

En qualsevol cas, les actuacions a què habiliti el conveni de col·laboració se circumscriuen exclusivament als demandants d'ocupació admesos al programa que regula aquest Reial decret.

Els convenis de col·laboració tenen per objecte incrementar la capacitat d'ocupació i la integració laboral dels demandants d'ocupació admesos al programa al qual es refereix aquest Reial decret, i els poden subscriure les entitats sense ànim de lucre abans esmentades, que disposin dels mitjans adequats per desplegar les accions d'inserció que contingui el conveni, acreditin resultats previs d'integració laboral i es comprometin a aconseguir la inserció laboral del 25 per 100 dels demandants d'ocupació atesos durant el desenvolupament del programa, com a mínim.

El Ministeri de Treball i Afers Socials ha de fixar els objectius, els continguts i els requeriments específics que han d'incloure els convenis de col·laboració abans esmentats, i pot establir, dins del règim de subvencions o ajuts públics per portar a terme les diferents accions de polítiques actives d'ocupació, una quantitat complementària pel conjunt d'accions dutes a terme amb els treballadors atesos, així com per les col·locacions efectives que hagin aconseguit, considerant la dificultat més gran d'inserció laboral del col·lectiu beneficiari d'aquest programa.

2. Els serveis públics d'ocupació també poden obtenir ajuda dels serveis socials de base per completar les accions d'inserció laboral amb accions d'inserció social.

Disposició transitòria única. *Treballadors admesos al programa que preveu el Reial decret 236/2000, de 18 de febrer.*

1. Els treballadors que hagin estat beneficiaris del programa que estableix el Reial decret 236/2000, de 18 de febrer, poden sol·licitar el programa que estableix aquest Reial decret i hi poden ser admesos si es compleixen els requisits que s'hi exigeixen.

2. Els treballadors que, dins del termini d'admissió al programa que preveu aquest Reial decret, també puguin ser readmesos al programa que estableix el Reial decret 236/2000, de 18 de febrer, poden optar per sol·licitar l'admissió o la reincorporació a l'un o a l'altre, i en el cas que siguin admesos al programa que preveu aquest Reial decret, han de ser baixa definitiva al programa anterior.

3. Als treballadors que a partir que sigui vigent aquest Reial decret es mantinguin incorporats al programa que estableix el Reial decret 236/2000, de 18 de febrer, els és aplicable el que disposa aquest Reial decret en tot el que els resulti més favorable, inclosa la percepció de la quantia de la renda activa d'inserció d'acord amb el que estableix el paràgraf a) de l'apartat 2 de l'article 8.

Disposició final primera. Vigència del Reial decret.

El programa que regula aquest Reial decret té efectes fins al 31 de desembre de 2001, sens perjudici que les accions i les percepcions derivades del programa iniciades prèviament es puguin concloure o percebre posteriorment a aquesta data.

Els treballadors només poden ser admesos al programa i obtenir, si s'escau, el reconeixement de la renda activa d'inserció, si ho sol·liciten a partir de la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret fins al dia 31 de desembre de 2001.

Disposició final segona. Normes de desplegament.

S'autoritza el ministre de Treball i Afers Socials perquè dicti totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret.

Disposició final tercera. Entrada en vigor.

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 6 de juliol de 2001.

JUAN CARLOS R.

El ministre de Treball i Afers Socials,
JUAN CARLOS APARICIO PÉREZ

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

13171 REIAL DECRET 782/2001, de 6 de juliol, pel qual es regula la relació laboral de caràcter especial dels penats que exerceixen activitats laborals en tallers penitenciaris i la protecció de Seguretat Social dels sotmesos a penes de treball en benefici de la comunitat. («BOE» 162, de 7-7-2001.)

La Llei 55/1999, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, en l'article 21, encomana al Govern la regulació de dos aspectes diferenciats en relació amb els penats: d'una banda, l'habilita per articular la relació laboral de caràcter especial dels penats que exerceixen activitats laborals en tallers penitenciaris, i preveu, a més, un marc de protecció de Seguretat Social d'aquest col·lectiu d'acord amb les seves característiques especials. Així mateix, determina que en les cotitzacions a la Seguretat Social que s'hagin d'efectuar per les contingències la cobertura de les quals s'estableixi, se'ls han d'aplicar les bonificacions generals que s'atorguin a favor dels treballadors amb dificultats especials d'inserció laboral o les que es fixin de manera específica per a aquest col·lectiu. D'altra banda, l'habilita per regular la protecció de Seguretat Social dels sotmesos a penes de treball en benefici de la comunitat.

Així mateix, la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, en l'article 24, apartat quart, introdueix una nova disposició addicional trentena al text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, per la qual s'estableixen determinades bonificacions en les cotitzacions a la Seguretat Social pels conceptes de recaptació conjunta, respecte dels penats que exerceixen activitats laborals en institucions penitenciàries, i declara aplicables a les quotes empresarials per contingències comunes les bonificacions generals que s'atorguin a la contractació de tre-

balladors amb dificultats especials d'inserció laboral. D'altra banda, la Llei 14/2000, en la disposició addicional trentena primera (actualment derogada), va declarar aplicable el Programa de foment de l'ocupació al col·lectiu abans esmentat, i va prorrogar el Programa per a l'any 2000 que estableix l'article 28 de la Llei 55/1999, fins al 17 de maig de 2001. El Reial decret llei 5/2001, de 2 de març, de mesures urgents de reforma del mercat de treball per a l'increment de l'ocupació i la millora de la seva qualitat, torna a incloure aquest col·lectiu en el Programa de foment de l'ocupació per a l'any 2001, i deroga l'anterior.

El primer aspecte, és a dir, la relació laboral especial dels interns en els centres penitenciaris té com a antecedents propers l'article 25.2 de la Constitució, perquè estableix el dret dels condemnats a penes de presó a una feina remunerada i als beneficis corresponents de la Seguretat Social, el capítol II del títol II, i en particular l'article 27.2 de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, que estableix que el treball directament productiu que exerceixin els interns ha de ser remunerat, i, d'altra banda, el paràgraf c) de l'apartat primer, de l'article 2 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, que enuncia com a relació laboral de caràcter especial la dels penats en les institucions penitenciàries.

Aquestes previsions van ser desplegades en el capítol IV del títol V del Reglament penitenciari, aprovat pel Reial decret 190/1996, de 9 de febrer.

En virtut del Reial decret esmentat anteriorment i del Reial decret 326/1995, de 3 de març, de regulació de l'organisme autònom Treball i Prestacions Penitenciàries, aquest i l'organisme autònom equivalent té atribuïdes, entre altres funcions, la gestió del treball dels interns.

Dins d'aquest marc, l'article 28 de la Llei 55/1999, regula el Programa de foment de l'ocupació per a l'any 2000, incloent-hi, entre els col·lectius beneficiaris dels incentius previstos, les empreses i les entitats sense ànim de lucre que contractin, indefinidament o temporalment, treballadors aturats en situació d'exclusió social, entre els quals figuren els interns de centres penitenciaris la situació penitenciària dels quals els permeti accedir a una ocupació, així com els alliberats condicionals i exreclusos.

Aquests tres aspectes destacats anteriorment suposen un gran avenç en el foment de les polítiques d'inserció laboral del col·lectiu de reclusos, alliberats condicionals i exreclusos, que és un dels que presenta un risc d'exclusió social més elevat.

Pel que fa als interns en règim obert que accedeixin a una feina a l'exterior del centre penitenciari, als alliberats condicionals i als exreclusos, la seva relació laboral se sotmet a la normativa comuna. Tanmateix, en el cas dels altres interns, els principis bàsics d'aquesta es preveuen actualment en el Reglament penitenciari.

L'habilitació que l'article 21 de la Llei 55/1999 fa al Govern, les modificacions que en la normativa laboral comuna s'han produït en els últims anys, les mesures esmentades en matèria de foment de l'ocupació que afecten aquest col·lectiu en particular i els mateixos canvis que introdueix la política penitenciària per acomodar-se a les noves tendències en matèria de formació integral de la persona adulta o de formació professional ocupacional en justifiquen el seu desenvolupament reglamentari.

Aquesta norma està presidida per una concepció del treball dels interns que conjuga aspectes de formació i d'exercici d'una activitat laboral, que tenen com a finalitat última facilitar la seva futura inserció laboral.